

НАСТІЛЬНА
ГРА

БОНУС

ЗАХОДИЛІ
ЗАВДАННЯ ДЛЯ
ТЕБЕ

Там, де ти не був...

Випуск 12 (115)

Мозамбік

Незабутні пригоди в пошуках ГОЛОВНОГО

-Дідусю Якове, ми приїхали! – пролунали дитячі голоси в супроводі собачого гавкоту на повір'ї дідуса Якова.

Господар очікував гостей тільки завтра, тому сьогодні зустрічав їх на ганку трохи розгублено.

– Дідусю, нам вдалося приїхати днем раніше, – Яша вибіг на ганок і обійняв улюбленого діда. – Вирішили зробити тобі сюрприз. Ти радий?

– Звісно, радий, – усміхнувся Яків Іванович. – Тільки вам доведеться замість відпочинку взятися за прибирання. Я тут скарб знайшов і думав, що до завтра встигну навести скрізь лад.

Дивовижне все-таки це слово – «скарб»! Стомлені після тривалої дороги діти й дорослі відразу ж відчули приплив сил і дружно

пообіцяли дідусеві почати генеральне прибирання, але тільки після того, як побачать скарб!

Яків Іванович відвів їх на горище, яке тепер стало другим штабом Клубу Вартових Дружболандії. Діти провели в ньому ціле літо й з нетерпінням очікували зимових канікул. Сьогодні вони приїхали разом з батьками та дядьком Петром.

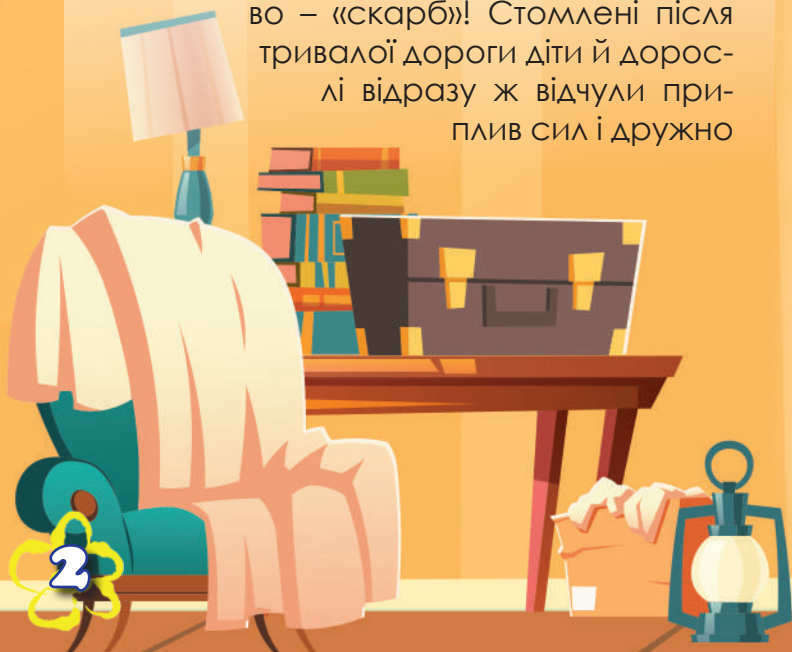
Горище було на етапі впорядкування. Там стояли ящики й коробки з мотлохом, мішки з якимись речами, нові двоярусні ліжка й диван. Матраци, подушки та ковдри ще були запаковані.

– Ось, вирішив збільшити кількість спальних місць, – пожартував дідусь Яків. – Тут тепер тепло й сухо, тож розміститься з комфортом.

– А скарб? – Яша нагадав про те, що найбільше хвилювало гостей.

– Он на столі стоїть скринька, – кивнув головою Яків Іванович. – У ній усе й лежить.

Діти й дорослі із цікавістю обступили стіл, зазираючи всередину невеликої, оббитої мідними пластинами скрині. У ній лежали якісь старі папери, альбом, поживклі зошити із записами та декілька замшевих мішечків. Діти, очікуючи побачити щось незвичайне або цінне, розчаровано запитали:

– Це скарб? А хіба скарби такими бувають?

– Звісно, бувають! – Олена Сергіївна, Тишкова мама, обережно взяла до рук один із зошитів. – Документи інколи дорожчі, ніж золото, а це, якщо я правильно розумію, щоденники Уляни Білової. Якове Івановичу, де ви їх знайшли?

– Тут і знайшов! – дідусь махнув рукою в дальній куток горища. – Ми влітку зсунули все в той куток, а до вашого приїзду я вирішив там прибрати. Один із ящиків виявився дуже важким, і я почав його розкладати, а там – ця скринька.

– Отже, тепер ми дізнаємося, що трапилося з Уляною?! – зараділи діти. – Невже ця таємниця нарешті розкриється?! Гайда читати мерщій!

– Ні-ні, зі старими паперами так не можна, – заперечила Олена Сергіївна. – Ми потім їх охайно, не поспішаючи, переглянемо. До того ж ми пообіцяли Якову Івановичу навести в домі лад!

– Не засмучуйтеся, – усміхнувся дядько Петро похнюпленим дітям. – Думаю, у цих зошитах така цікава історія, що читати її потрібно неквапливо. А поки ми прибиратимемо, я розповім вам історії про інші скарби. Нещодавно я повернувся з експедиції до берегів Мозамбіку. Ми з друзями-дайверами складали кар-

Щоб розкрити таємниці Дружболандії та стати її Вартовим, тобі знадобляться спеціальні КЛЮЧІ. Ось вони:

ДРУЖБОЛАНДІЯ – прекрасна Небесна країна, у якій панують добро та любов.

ТВОРЕЦЬ І ПРАВИТЕЛЬ країни – Бог.

СТАРОДАВНЯ КНИГА – це Біблія, у якій записані головні закони Дружболандії.

СЛІДИ ДРУЖБОЛАНДІЇ – це все добре й прекрасне на нашій планеті, що нагадує нам про Небесну країну.

ВАРТОВІ ДРУЖБОЛАНДІЇ – люди, які шукають і зберігають у своєму серці ці сліди.

ту кораблів, які затонули там за останні п'ять століть через бурі та морські бої. Побачили багато цікавого!

Діти зараділи, адже їхні...

ПРИГОДИ
В ПОШУКАХ ГОЛОВНОГО
тривають!

Mozambique

МОЗАМБІК

Мозамбік – це південний схід Африки. На цій території люди жили споконвіку: спочатку племена бушменів і готтентотів, потім банту, згодом з'явилися араби й навіть виникла держава Мономотапа. Експедиція Васко да Гами, шукаючи шлях до Індії, висадилася на одному з найближчих островів 1498 року. Правив ним султан Муса бен Бік, на його честь португальці й назвали острів, а пізніше – і всю державу, зробивши її колонією.

СТАРИЙ ФОРТ І ВОКЗАЛ

Після колонізації в країні збереглося багато споруд і військових фортів. У форті Сан-Себастьян є будівлі з вигнутим дахом. Завдяки цьому дощова вода збиралася й стікала в підземні сховища. Ці запаси допомагали захисникам форту витримувати тривалі облоги.

Старовинний вокзал радше схожий на палац із величезним мідним куполом і мармуровим оздобленням. Його будували за проєктом Ейфеля, того самого, який спроектував славнозвісну Ейфелеву вежу в Парижі та статую Свободи в США.

Церква св. Антонія

МАПУТУ

Форт Сан-Себастьян

Вокзал

Сад закоханих

ПРИРОДНИЙ АКВАРІУМ

У дивовижному озері Ньяса водиться майже 1000 видів риби – більше, ніж у всій Європі й Північній Америці, разом узятих! Більшість із них – цихліди, різнобарвні рибки, які також живуть в акваріумах усього світу. Вони грайливі, з ними можна зробити селфі, що цінують усі любителі підводних фото. Однак слід пам'ятати: крокодилів в озері теж удосталь, і фотографуватися вони зовсім не люблять.

САД ЗАКОХАНИХ

Сад закоханих у столиці Мопуту – це невеликий парк, у якому багато квітів, скульптур і різнокольорових лавок. Тут вільно гуляють павичі, а діти весело за ними бігають. У вихідні в цьому парку часто святкують весілля й запрошують долучитися всіх охочих. А що, веселий вихідний може вдатися!

ФРУКТ-ГОРІХ

Горіх кеш'ю інколи називають «яблуко кеш'ю». І справді, плід кеш'ю складається з двох частин: м'якої, дуже схожої на яблуко, і твердої – самого горішка. З «яблучка» можна зробити компот, сік або желе, але відразу ж, адже через день воно зіпсується. Сам горішок дуже корисний, особливо для зміцнення імунітету та збереження зубної емалі. У Мозамбіку вирощують багато кеш'ю й продають на вулицях смаженим, інколи підсоленим або перченим.

ГОРОНГОСА

За роки революції цей національний парк майже спорожнів, але в останні роки сюди знову повернулися слони та зебри, бабуїни та крокодили, бегемоти та леви, газелі й антилопи. Їх навіть можна розгледіти зблизька, але не всіх одразу, адже тварини гуляють за власним бажанням.

ЩО ПОЇСТИ?

Звичайна їжа – це прості каші: кукурудзяна, пшона, рисова, з касави (маніока). Інколи готують онру – запечену в кокосовому молоці курку або курча пірі-пірі, приготовлене в лимонному соку із часником і пекучим перцем малакета. Булочки пуазінью та тістечка паштейш подають до чаю ройбуш, але переважно в містах, де в людей трохи більші статки.

РІЗНИЙ МОЗАМБІК

Мозамбик дуже різний: тропічні ліси в центрі й на півночі країни, савана на півдні та мангрові ліси неподалік узбережжя.

Тунель між островами Іль-де-Мозамбик і Кюрімбас утворений саме мангровим лісом. На вигляд дивовижно: унизу оголене коріння, сплутане між собою, а вгорі – гілки з листям, що повертається за сонцем. Пропливаючи човном, можна побачити, як по воді й корінню скачуть окаті рибки – мулисті стрибунки. Хвіст допомагає їм стрибати по воді, а схожі на руки грудні плавці – пересуватися сушею.

Мозамбик дуже різний: розкішний, якщо подивитися на узбережжя із чистими пляжами, дорогими віллами й готелями серед пальм, і бідний, якщо заїхати вглиб країни. Жити тут нелегко: транспорт їздить рідко, лікарів обмаль, а санітарні умови вкрай погані.

Тут світлошкірий турист може почувти на свою адресу невдоволене «мзунгу», що в перекладі означає «швендя», «волоцюга». Після декількох воєн, циклонів і епідемій країна досі повністю не відновилася. Навіть столиця Мапуту – брудне й засмічене місто, у якому багато зруйнованих будівель, а океанічна вода на міських пляжах не бірюзово-блакитна, а коричнева.

Мозамбик дуже різний, але майже всі говорять португальською, і часто мож-на почувти: «Олла!» (Привіт!) і «Комо еста?» (Як справи?).

Мозамбик дуже різний. «Прекрасними пісками» називають узбережжя біля Прая-де-Макуті. Прибій часто викидає з морського дна на берег предмети з розбитих кораблів минулих століть. Ох, погуляти б там!

Архіпелаг Базаруто – одне з найкращих місць для любителів підводного та надводного плавання. Тут можна вибрати будь-який з його видів. Дайвінг – занурення з аквалангом, снорклінг – плавання під поверхнею води з маскою, трубкою та ластами, серфінг – ковзання по хвилі на дошці, кайтсерфінг – катання на дошці з повітряним змієм, віндсерфінг – теж катання на дошці, але зі встановленим на ній вітрилом.

Мозамбик різний, і майстри тут живуть різні.

Одні із соломи та джгута можуть сплести все, що завгодно: і кошик, і капелюх, і сумку, і скриню, і меблі.

Інші з глини виготовляють розписний посуд і різноманітні фігурки. Яскраві фарби, хоч і не вкриті керамічною глазур'ю, згодом не стираються!

Хтось вирізьблює з дерева витончені скульптури та шкатулки, а хтось вишиває бісером гаманці, сумки й одяг.

Мозамбик різний. Ось жінки на мілководді ловлять сітками дрібних креветок, яких називають камарон фіно.

Ось перехожі, побачивши, що ви їсте, підходять до вас і просять залишити їм теж щось поїсти. Що відеш, і таке буває!

Ось продавці на ринку пропонують дивний місцевий гіркий овоч какана. З нього роблять напої, а ще додають у соуси. Кажуть, що це корисно!

Настав вечір, і ніби хтось зверху вкрив усе темною ковдрою – сутеніє тут швидко. Біля будинків і на пляжі чутно звуки музики та сміху. Ще один день добіг кінця!

ПІРНАЄМО В ІСТОРІЮ!

«Води бояться – воїном не бути», – була в давнину така приказка. Колись плавання було обов'язковою умовою для посвячення в лицарі, а в старовинному літописі є згадка про плавця з Києва, який 968 року під час облоги міста печенігами переплив Дніпро, повідомив про напад князеві Святославу, і кочівники були розгромлені.

Ще більше цінували вміння підводного плавання. Сьогодні це називається «фрідайвінг» – занурення й плавання із затриманням дихання, а в давнину таких людей називали «пірнальниками» або «ловцями».

Особливо відомі «ловці перлів». Щоб дістати мушлі з морського дна, вони пірнали на глибину 30–50 метрів і затримували дихання на дві хвилини й більше. На шию вішали сітку, ніс затискали розщепленою бамбуковою паличкою й брали ніж як для збирання мушель, так і для захисту від небезпечних підводних мешканців.

У Японії та Кореї пірнальниками були переважно жінки «ама» та «хеньо». Вони навчалися цього змалку, а за день здійснювали до 120 занурень, маючи при собі лише ніж і сітку.

У Греції пірнальниками за губками були чоловіки. Для дослідження морських глибин вони використовували довгу циліндричну трубу зі скляним дном. Щойно виявивши губку, пірнальник стрибав за борт. Щоб її дістати, він брав із собою 15-кілограмовий плоский камінь для швидкого спускання на дно. Зазвичай пірнали приблизно на 30 метрів і перебували під водою 3–5 хвилин.

Баджо – морські цигани – навчалися пірнати в ранньому дитинстві й усе життя проводили у своїх човнах-домівках. На суходіл вони виходили тільки для того, щоб продати спіймані перли або інші «скарби дна», а також купити прісну воду та харчі.

Грецькі пірнальники Скілліас та його дочка Гідна з міста Скіони одного разу перерізали якірні канати кораблів перського царя Ксеркса, після чого судна штормом викинуло на берег.

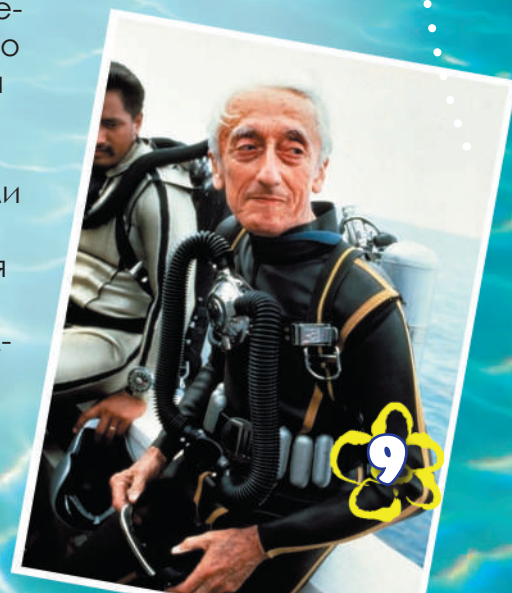
Запорозькі козаки під час бойових походів проти турків долали невеликі ріки з очеретяними трубками в роті, які виступали над поверхнею води.

У римському військовому флоті був спецпідрозділ підводних воїнів – урінаторес. Вони проводили розвідку, перерізали якірні канати, просвердлювали днища ворожих кораблів або, зачепивши їх буксирними канатами, уночі, коли команда спала, непомітно підтягували ближче до своїх військ.

Фрідайвінг завжди був небезпечним заняттям: холодна морська вода після тривалого перебування в ній роз'їдала шкіру й очі; регулярні занурення та виринання призводили до різких перепадів тиску; підводні й часто отруйні мешканці спричиняли глухоту, сліпоту, ревматизм і кисневий голод.

Згодом пірнальники почали використовувати наповнені повітрям мішечки з трубкою для дихання, водолазний дзвін, потім учені винайшли гідрокостюми, скафандри. Зодягнені в них водолази були більше захищені й дихали через спеціальний шланг, через який до них надходив кисень із судна на поверхні. Пізніше Жак-Ів Кусто розробив легкий акваланг, споряджений балонами зі стисненим повітрям. Так і з'явився «дайвінг» – занурення та плавання з аквалангом. Завдяки цьому краса й таємниці підводного світу стали доступними кожному!

НЕБЕЗПЕЧНА ХВОРОБА

Одного разу вчитель попросив учнів принести до школи поліетиленові пакети. На уроці він виставив перед дітьми мішок з картоплею й запропонував їм узяти по декілька штук: по одній за кожну людину, на яку вони ображені. На кожній картоплині учні написали імена людей, яких вони не змогли пробачити, і поклали у свої пакети. За завданням учителя діти впродовж кількох тижнів мали носити їх із собою всюди, куди б не йшли: до школи, на гуртки та секції, на прогулянки, а вдома – ставити поруч із ліжком і письмовим столом.

Виконати це завдання було непросто. По-перше, пакети в багатьох дітей виявилися доволі важкими через велику кількість картоплі. По-друге, про них доводилося постійно пам'ятати, щоб ненароком десь не залишити, а це відволікало від інших, значно приємніших справ. По-третє, згодом картопля зіпсувалася, згнила й почала смердіти. Зрештою діти поскаржилися, що втомилися носити всюди цей тягар.

– Але ж образа у вашій душі така ж тяжка й так само заважає жити, як і пакет з картоплею! – сказав учитель. – Ви думаєте, що прощення – це подарунок кривдникові, а насправді воно потрібне вам самим. Ось послухайте історію.

Далеко в Африці в тихому озері жив Бегемот, який одного разу захворів на дивну недугу. За один день нею заразилися й інші мешканці цього озера.

Того самого ранку Бегемота вдосвіта розбудив чийсь крик, тому й настрій у нього був кепський. А тут ще й прилетіли пташки й усілися йому на спину. Таке траплялося щодня, адже на спині Бегемота любили жити різні черв'ячки, жучки та комарі, через що його спина дуже свербіла. Пташки дзьобали комах і дуже йому допомагали, а якщо якась і дзьобне ненавмисне трохи сильніше, Бегемот це завжди пробачав.

Проте сьогодні Бегемот несподівано для самого себе розсердився й не пробачив

пташці, а навпаки, вирішив прогнати всіх. Він крутився й випадково наступив на хвіст Крокодилу, який лежав на березі. Той образився, а оскільки Бегемот був сильніший, Крокодил вирішив зігнати свій гнів на комусь дрібнішому й погнався за великим зубастим Карасем.

Ледве втікши від Крокодила, Карась віддихався, але заразився тією самою образою та непростенням. Не плисти ж із ними до Крокодила?! Він вирішив відігратися на маленьких Жабенятах і почав ганятися за ними так само, як щойно за ним гнався Крокодил. Жабенята дивом встигли доплисти до берега й вистрибнути на сушу.

Їм би тішитися, поквاکати від щастя, але заразлива хвороба здолала і їх. Жабенята образилися на Карася й самі почали ганятися за Комарами, які мирно сиділи в траві. Розгнівані комахи злетіли над озером і побачили Бегемота без жодної пташки на спині. «Ось на кому ми відіграємося!» – вирішили вони й влаштували на спині Бегемота справжній бенкет.

Бегемот заревів, завертівся й знову наступив Крокодилу на хвіст. Крокодил погнався за Карасем,

той напав на Жабенят, а ті – на Комарів. І так цілий день ображені звірі й комахи намагалися помститися одне одному, тож тепер на колись тихому озері панували шум, крик і гам.

Бегемот геть стомився й вирішив, що даремно образився на пташок. Він покликав їх і навіть попросив вибачення. Пташки прогнали Комарів, і Бегемот перестав наступати Крокодилу на хвіст. Крокодил пробачив Бегемоту й не ганявся за Карасем, який теж уже не ображався на Крокодила й не чіпав Жабенят, а ті не дошкуляли Комарам. Нарешті запанували мир, тиша та спокій.

**Бачите, діти, яке небезпечне
непростення та як просто
позбутися цієї недуги.
Потрібно лише ПРОБАЧИТИ!**

НА ВОДІ ТА ПІД ВОДОЮ

ВСТУП ДО ГРИ

Вирушити в цю подорож можна вдвох, утрьох і навіть удесятьох. Скільки гудзиків знайдеться, стільки гравців може взяти участь у грі, адже гудзики тут будуть фішками. Кубик можна взяти з іншої настільної гри. Отже, усі встановлюють гудзики на крайню ліву клітинку в нижньому рядку, де восьминіг грає в шахи, і гра починається.

ПРАВИЛА

1. Гравці по-черзі кидають кубик і переміщаються на стільки поділок, скільки випало крапок на кубiku.
2. Напрямок руху вказують стрілки.
3. Якщо гравець зупинився на поділці з умовним знаком, потрібно виконати певні дії:

– пропустити наступний хід;

– перейти на одну клітинку вниз;

– перейти на одну клітинку вгору;

– перейти на одну клітинку вперед або назад;

– зроби додатковий хід;

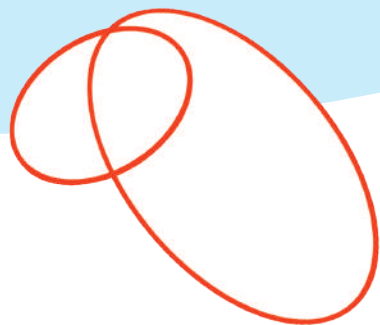

– починай гру спочатку.

ПІДСУМОК: найкращим підводником стане той, хто першим дістанеться до корабля мандрівників.

Уважно дотримуючись
схеми, ти зможеш нама-
лювати дюгоня. Не тисни
на олівець, щоб малюнок
був охайним.

Малюємо ДЮГОНЯ

1. Намалюй два овали, які перетинаються. Маленький – це голова дюгоня, великий – тулуб.

2. З'єднай овали лінією. Намалюй око та хвіст дюгоня. Зайві лінії зітри.

3. Намалюй ніс, рот і плавник дюгоня. Зайву лінію зітри.

4. Домалюй вуса, другий плавник і складки на тілі дюгоня.

5. Розфарбуй дюгоня. Можеш дома-
лювати поруч
зелену підвод-
ну галявину.

Що на глибині за слон?
Це не слон, а сам дюгонь!
Під водою на дні моря
Їсть траву й не знає горя.
Величезний, та не злий:
Не ричить – пищить
лиш він!

Образи і прощення

Образи

У Біблії написано, що у світі немає жодної людини, яка б чинила тільки добро й не припускалася помилок. Тому й образа – звичне для нас відчуття: хтось образив тебе, а хтось образився на тебе.

Іноколи ображають навмисне, а іноколи це трапляється випадково. Буває й так, що комусь здається, що його образили, а насправді він просто по-своєму, неправильно зрозумів якісь дії.

У будь-якому разі людина сама вирішує, образитися чи ні.

Пригноблений дух сушить кістки.

Образи і хвороби

Кожен, хто часто ображається або зберігає в пам'яті образи, повинен знати, що в такий спосіб неабияк шкодить своєму здоров'ю. Мудрому Соломонові це знання відкрив Сам Бог.

У книзі Приповістей 14:30 написано, що погані думки – це гнилизна костей.

І навпаки, у наступному розділі Соломон пише, що добрі звістки зміцнюють кістки, а позитивні думки лікують серце.

У 17-му розділі він знову нагадує, що серце радісне добре лікує, а пригноблений дух сушить кістки, тобто спричиняє хвороби.

Лікарі підтвердили, що за поведінкою людини, за її реакцією на різні ситуації можна навіть визначити, які захворювання загрожують їй у майбутньому. А вчені, які досліджували будову кісток, з'ясували, що кістковий мозок – це головний орган, який відповідає за утворення крові та зміцнення імунітету. Ось і підтвердилися Божі слова: коли пригноблений дух ображеної людини сушить кістки, її організм стає менш захищеним від хвороб.

Сила прощення

Біблія пропонує не накопичувати образи, а пробаачати їх. Таємні образи заважають людині радіти життю й приносять біди, а прощення й забування образ робить людину вільною та щасливою. Каїн затаїв образу на Бога та на свого брата й зрештою вбив Авеля, а потім жив, побоюючись покарання. Йосип, навпаки, пробачив своїм братам провину, не тримав у серці образи й прожив довге щасливе життя, навіть урятував від голоду батька, братів та їхні сім'ї.

Нааман образився на те, що Єлисей не вийшов до нього, а передав через слугу веління омитися в річці Йордан. Якби Нааман не прислухався до вмовлянь слуг, затаїв образу й поїхав геть, він так би й не отримав зцілення.

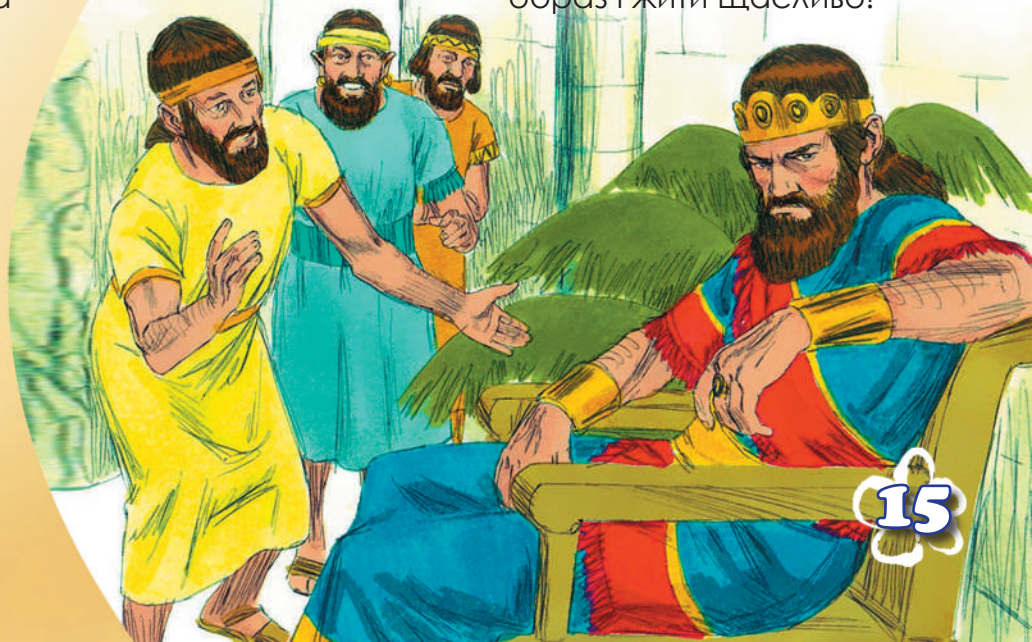
Саул багато років мучив себе надуманими образами та підозрами щодо Давида, і це стало однією з причин загибелі його самого та його синів. Ахітофел був мудрим радником Давида, проте коли цар зганьбив його онучку Вірсавію, той затаїв образу. Не прийшов, не поговорив, не висловив її Давидові, а взяв участь у змові проти нього, через що потім і загинув.

Прощення Бога

Апостол Павло пише: «Будьте ж добрими одне до одного, милосердні, прощаючи одне одного, як і Бог через Христа вам простив». Як прощає Бог? Відразу ж, потрібно тільки чесно поговорити з Ним про свої образи й попросити пробачення.

У Біблії також написано, що, прощаючи наші гріхи, Бог кидає їх у морську глибочінь. Він не споряджає водолазів, щоб дістати їх і потім пригадати нам.

Як добре, що Господь готовий прощати й забувати! Учімося в Нього позбуватися образ і жити щасливо!

ЯК ПРОБАЧИТИ, ЯКЩО НЕ ХОЧЕТЬСЯ?

Одні вчинки пробачати легко, а інші – дуже й дуже важко. Перед тобою нескладний, але цікавий тест. Вибери зображення тварини, яка тобі найбільше до душі. Прочитай пов'язаний з нею опис – і, можливо, ти зрозумієш, що робити зі своїм непростощенням.

1. ЛИСИЦЯ

Тобі складно пробачати хитрість і лукавство. І хоч в інших випадках тобі легко зрозуміти іншу людину та причини її вчинку, але довіряти тому, хто одного разу обманув тебе, не вдається.

Порада. Довіру легко зруйнувати, але складно відновити. Тобі знадобиться час, щоб зрозуміти, чи змінився твій кривдник. Спробуй у цей період не згадувати старих образ, а спостерігати за теперішнім.

2. ВЕДМІДЬ

Ти намагаєшся вирішувати всі питання, особливо конфліктні, спокійно й по-доброму. Тому тобі складно пробачити насилля: грубість, напади, удари й знущання.

Порада. Тебе можна зрозуміти, але терпіти знущання не слід. З такою людиною краще припинити спілкуватися й попросити допомоги та поради в дорослих. Якщо ти постійно згадуватимеш і вигадуватимеш способи помсти, то поступово станеш таким самим, як твій кривдник.

3. СЛОН

Тобі складно пробачити, якщо хтось помилково або навмисно зруйнував те, що створене тобою.

Порада. Непросто бачити, як руйнується те, у що ти вклав час і сили. Проте, довго ображаючись, ти змарнуєш їх ще більше. Подумай: можливо, краще використати цей час і сили для того, щоб відновити зруйноване або створити щось ще дивовижніше? Якщо кривдник не захоче допомогти, це вже його вибір. Ти роби своє діло!

4. КІНЬ

Тобі складно пробачити того, хто намагається в будь-який спосіб тиснути на тебе, змушуючи виконувати не свою, а його волю.

Порада. Тебе можна зрозуміти. Однак пам'ятай: образа забирає твої сили, а вони потрібні тобі, щоб навчитися обстоювати свою думку.

5. ПАНТЕРА

Кажуть, що пантеру приручити неможливо. Так і ти: краще відвернешся й підеш геть, ніж пробачиш зраду.

Порада. Переживати зраду тяжко. Ще тяжче знову й знову прокручувати її подумки. Попроси Бога та друзів допомогти тобі впоратися із цим.

6. ЗМІЯ

Підступний «удар у спину» – ось що тобі особливо складно пробачити, у таких випадках ти взагалі припиняєш спілкуватися з кривдником.

Порада. Це й не дивно. Раптом у нього ще не один «камінь за пазухою»? Спілкуватися, можливо, і не варто, а ось пробачити й забути все ж таки спробуй. Образа теж схожа на камінь, тільки вже у твоїй душі!

7. ЛЕВ

Тобі не подобаються ті, хто ставиться до тебе зверхньо, не думаючи про твої почуття, хто вимагає уваги тільки до себе й очікує від тебе лише виконання його бажань.

Порада. Складно поважати того, хто не думає про інших людей. Проте пробачити не означає підкоритися!

ДЮГОНЬ

Сирена, русалка, корова – це ж не може поєднатися в одній істоті? Ти не повіриш, але русалка, вона ж сирена, вона ж корова, мешкає в теплих узбережних водах Тихого та Індійського океанів, зокрема й біля узбережжя Мозамбіку. Називають це диво-створіння «дюгонь», що в перекладі з малайської саме й означає «сирена», «морська діва», «русалка».

Найбільше дюгонь нагадує корову завдовжки до 4–5 метрів і до 600 кілограмів завважки, яка «випасається» на мілководді глибиною від 1 до 5 метрів, скубе морську травичку й нікого не чіпає.

Затримувати під водою повітря дюгонь може до 15 хвилин завдяки ніздрям, які закриті клапанами й допомагають втримувати повітря.

Для такої масивної «сирени» на день потрібно до 40 кг корму. Тільки уяви, скільки разів такої «корівці» потрібно пірнути в пошуках поживи! І ніхто не накосить і не піднесе їй травички, не те що земній корівці!

Шкіра в дюгоня груба, зі складками, як у тюленів, але пересушатися суходолом він не може. Замість задніх кінцівок у нього хвіст, а бокові плавці слабкі, тому не втримають дюгоня на суходолі. Плавці він використовує для маневрів, а хвіст – для плавання та прудкості.

Плавці теж допомагають пересуватися дном під час збирання водоростей, коли дюгонь практично виорює нижньою губою дно лагуни, викорчовуючи корінці рослин і залишаючи після себе смугу. За нею відразу можна зрозуміти: нещодавно тут випасалися «морські корови». У водоростях і корінцях багато мулу, тому перш ніж з'їсти рослину, дюгонь полоще її у воді, мотаючи головою з боку в бік.

Малята-дюгоні народжуються не зовсім крихітками: маючи приблизно метр зросту, вони важать до 35 кг. І, як годиться корові, самки вигодовують дитинчат молоком. Хоч уже з тримісячного віку ті потроху переходять на рослинну їжу, але до 1,5 року від молочка не відмовляються. А ще малята-дюгоні вміють плакати – гучно й гірко, як усі малі діти!

Загалом дюгоні плавають неквапно, зі швидкістю 10 км/год, але можуть пришвидшитися до 18 км/год!

Дюгоні люблять мандрувати й можуть проплисти тисячі кілометрів.

НЕБЕЗПЕКИ. У дюгоней два вороги – акули й людина. Хоч полювання на «морських корів» нині заборонене, знаходяться злі люди, яким не шкода цих милих і невинних тварин. Та проблема не тільки в них. Пасовиська дюгонів засмічені риболовними знаряддями, сітками й поліетиленовими пакетами – усім тим, що люди просто скидають у море.

ГОЛКА НА ДНІ

І гумові качки, і гігантські кораблі плавають на поверхні й не тонуть через особливі зв'язки між молекулами води: утворюючи ці зв'язки, вони міцно чіпляються одна за одну. Називається ця властивість «поверхневий натяг». Чи може він зникнути? Перевір під час досліду.

Хід досліду:

1. Поклади резинку на стіл. Помічаєш, що її форма не ідеально кругла?
2. Наповни чашу водою наполовину й акуратно поклади на поверхню води резинку, а потім – посередині голку. Як бачиш, форма резинки у воді не змінилася, а голка просто плаває на поверхні й не тоне (фото 1).
3. Додай у воду, оточену резинкою, декілька крапель засобу для миття посуду. Якщо нічого не зміниться, добавь ще кілька крапель. О, здається резинка стала зовсім круглою, а голка пішла на дно! (Фото 2).

► Тобі знадобляться:

чаша, вода, тонка канцелярська резинка, металева швейна голка й рідина для миття посуду.

Пояснення:

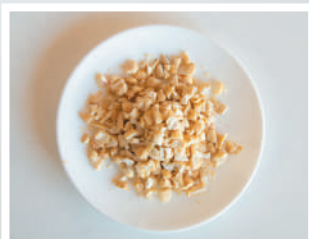
1. Резинка та голка трималися на поверхні завдяки поверхневому натягу води.

2. Засіб для миття посуду – це речовина, яка ослабила поверхневий натяг усередині резинки. Вода більше не змогла втримувати голку, і та потонула.

3. Однак вода зовні резинки не контактувала з мийним засобом, а тому досі мала сильний поверхневий натяг. Це й змусило резинку змінити форму.

Буряковий САЛАТ

1. Звари буряк до готовності. Якщо він зі шкіркою, на це знадобиться 1,5 години. Потім почисти.
2. Натри буряк на великій тертці.
3. Підсуши горіхи кеш'ю на сковороді, а потім подрібни.
4. Розклади натертий буряк порційно у вазочки. Полий зверху йогуртом або майонезом. Посип подрібненими горіхами кеш'ю.

Тобі знадобляться:

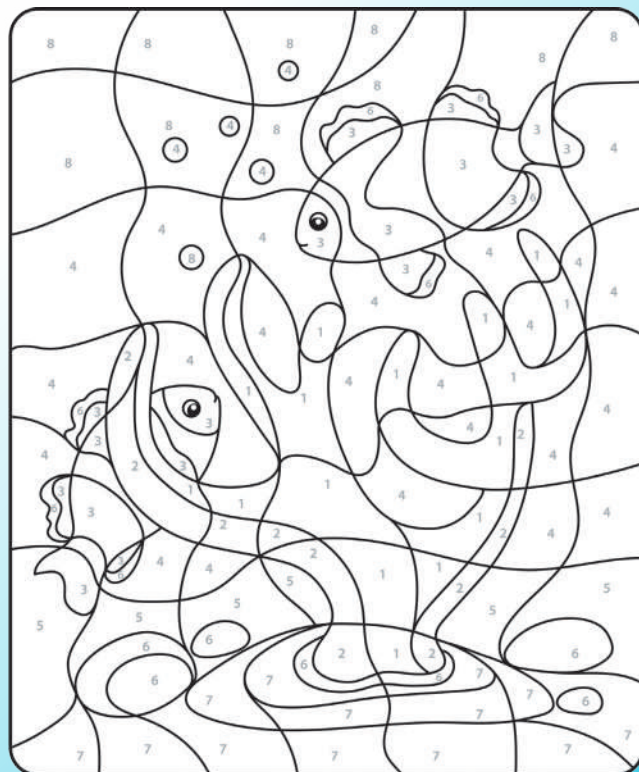
- 2–3 буряки;
- 70 г горіхів кеш'ю;
- сіль за смаком;
- 3 ст. л. молочного йогурту (або соєвого майонезу).

Смачного!

Сполучи
послідовно
крапки й
розфарбуй
малюнок.

Розмалюй
картинку
за номе-
рами.

Відшукай 10 пред-
метів на малюнку.

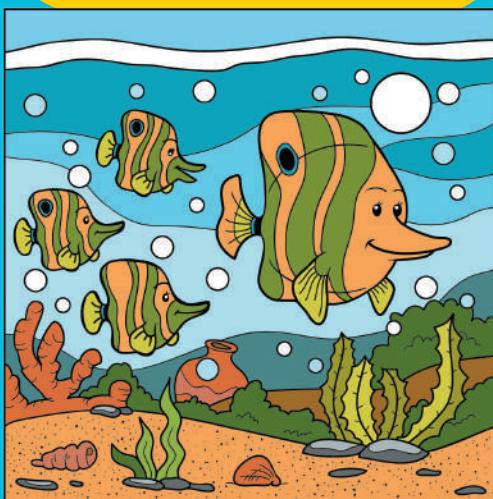
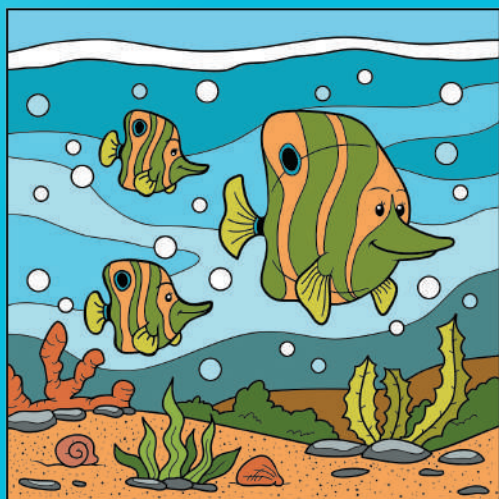
Допоможи дайверу знайти скарб.

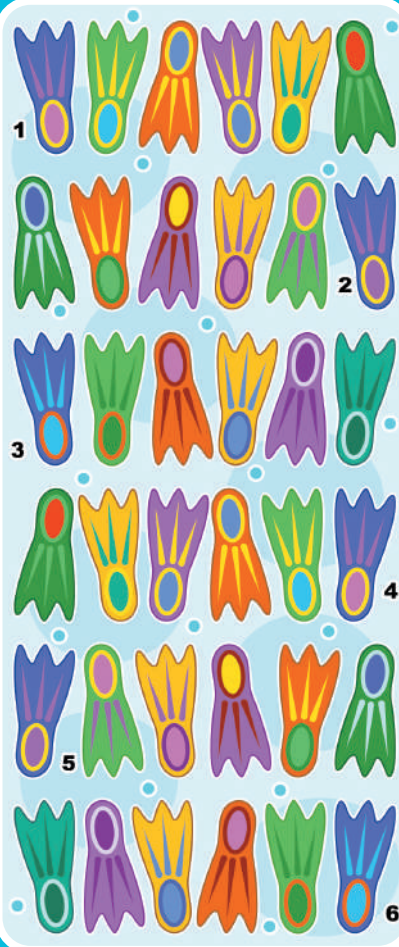
Знайди відно-
відну
тінь
жирафа.

Відшукай 12 відмінностей.

Для кожного ряду
відшукай його точну
дзеркальну копію.

с. 23: фівелюва тінь; ряди
1-4, 2-5, 3-6; с. 24: соняч-
ний настрій.

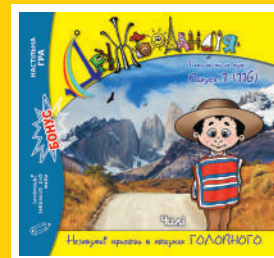
ВІДПОВІДІ:

Замовити наші журнали «Дружболандія» ви можете, написавши листа на e-mail: dzherelo@ukr.net, а також зателефонувавши за номером 0 800 30 20 20. Наш сайт: lifesource.ua

Чудовий малюнок

У наступному номері:
подорож до Чилі

Якщо ви бажаєте переказати кошти на розвиток журналу, ви можете зробити це через банк.

Наші реквізити:

Отримувач: УУК АСД
Код ЄДРПОУ 19350731
IBAN: UA75380805 00000000
26006149457
МФО 380805
Банк: ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» у м. Києві
Призначення платежу:
добровільні пожертви.

Якщо вам цікаво,
чим займаються наші
герої у вільний від
подорожей час, то
дивіться дитячі передачі
«Дружболандія»
на сайті:
tv.hope.ua

**Побувай з
нами там, де
ти не був!**

**Тебе
очікують неза-
бутні пригоди
в пошуках
головного!**

Відповідальний за випуск: директор видавництва «Джерело життя» Василь Джулай
Головний редактор видавництва: Лариса Качмар
Випусковий редактор: Олена Мехоношина
Відповідальний редактор: Людмила Поправкіна
Переклад: Олена Мехоношина

Редагування, коректура: Ганна Борисовська,
Інна Гунько
Дизайн і верстка: Ганна Рафес
Автор текстів: Олена Поправкіна
Відповідальна за друк:
Тамара Грицюк

Християнське видавництво
«Джерело життя»
Адреса: 04071, м. Київ,
вул. Лук'янівська, 9/10-А
e-mail: dzherelo@ukr.net;
тел.: (044) 428 - 84 - 38